

SCRIITORII MOLDOVEI - COPIILOR

ION HADÂRCĂ

Chișinău 2014

„Eu sunt cu cei ce nu se lasă
De mamă, limbă și pământ.”

(Ion Hadârcă)

Ion Hadârcă, poet, eseist, traducător, publicist, s-a născut la 17 august 1949, în familia lui Dumitru și a Ninei Hadârcă din comuna Sângerei Vechi (azi or. Sângerei).

După absolvirea școlii medii generale din Sângerei (1966), urmează Facultatea de Filologie la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău (1970-1974). În perioada 1974-1978 este doctorand și colaborator la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Republicii Moldova. Cariera profesională însumează diverse funcții exercitate pe parcursul anilor: redactor, apoi șef de secție la Editura „Literatura artistică” (1978-1981), președinte al Cenaclului literar „Lucaefăru” de pe lângă ziarul „Tinerimea Moldovei” (1982-1985), consultant literar (1985-1987) și secretar (1987-1989) al Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor din Moldova, deputat în Congresul deputaților din fosta URSS (1989-1991), deputat (1990-1998), (2009-2014) și prim-vicepreședinte (1990-1993) în Parlamentul Republicii Moldova.

Este un scriitor reprezentativ al generației optzeciștilor în literatura basarabeană. În 1977 în colecția „Debut” îi apare prima plachetă de versuri *Zilele*, prefătată de criticul Mihai Cimpoi. Este autor al volumelor de poezii și poeme *Lut ars* (1984), *Darul vorbirii* (1985), *Ambasadorul Atlantidei* (1996), *Helenice* (1998), *Albe cetățile negre* (1999), *Teoria stării inutile* (1999), *Globul de mătase* (2001), *Dezinfecția de la frontieră* (2001), *Echipa de îngeri* (2003), *Arta obsesiei* (2005), *Artera Zen* (2006), *Gheara de fum* (2007), *Noimele după Ioan* (2012), *Antene Parabolice* (2013) ș.a. Semnează, de asemenea, volumele de eseuri, discursuri și interviuri *Arena cu iluzii* (1999) și *Era barbară* (2004) ș. a.

Publică mai multe cărți pentru copii: *Noițele* (1985), *Duminica mare* (1999), *Povestea Cerbului divin* (2000), *Bunicuța zburătoare* (2002), *De ce-i mare soarele* (2002), *Aproape trei cai* (2003), *Grăuncioare de lumină* (2009), *Ionuț cel Nou-Nouț* (2009).

Semnează traduceri din creația scriitorilor M. de Cervantes, Ch. Baudelaire, J. Marti, M. Hernandez, R.

Alberti, F. Mayor, a scriitorilor ruși A. Pușkin, M. Lermontov, S. Esenin, V. Hlebnikov, A. Ahmatova, S. Marșak ș. a.

Versurile poetului au fost traduse în limbile armeană, bulgară, lituaniană, rusă, ucraineană etc.

Pe parcursul anilor s-a învrednicit de mai multe premii, printre care: Premiul „Boris Glavan” (1979 pentru volumul *Zilele*); Premiul revistei „Flacăra” (1992); Premiul „Carte frumoasă, cinste cui te-a scris” în cadrul ediției a VII-a a Salonului de Carte de la Iași (1998, pentru volumul *Helenice*); Premiul pentru eseu al revistei „Convorbiri literare” (2001); Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova în 1998, 2002 și 2008; Premiul pentru Poezie „Mihai Eminescu” al Academiei Române (2010) etc.

În 1996 i s-a decernat Ordinul Republicii.

În cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, s-a învrednicit de Premiul „Cartea anului” (în 1999, pentru *Duminica mare* și în 2002, pentru *Bunicuța zburătoare*); Premiul Ministerului Educației al Republicii Moldova (2009, pentru *Grăuncioare de lumină*); Premiul pentru Poezie „Grigore Vieru” pentru întreaga creație poetică pentru copii (2013).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

A fi în timp: sonete / Ion Hadârcă. – Timișoara: Augusta, 1999. – 58 p.

Albe cetățile negre: (poeme) / Ion Hadârcă. – Ch.: Garuda-Art, 1999. – 168 p.

Aproape trei cai: nuvelete / Ion Hadârcă; il.: Tatiana Morari. – Ch.: Garuda-Art, 2003. – 32 p.: il.

Bunicuța zburătoare / Ion Hadârcă; il.: Daniela Mocanu, Rodica Mocanu. – Ch.: Garuda-Art. – 76 p.: il.

Cetățile albe / Ion Hadârcă. – București: Editura Eminescu, 1998. – 106 p.

De ce-i mare soarele? / Ion Hadârcă; il.: Victoria Rață. – Ch.: Prut Internațional, 2002. – 16 p.: il.

Duminica Mare: poezii pentru copii / Ion Hadârcă; des.: Alexandru Macovei. – Ch.: Cartea Moldovei, 1999. – 200 p.: il.

Echipe de îngeri: poeme / Ion Hadârcă. – Iași: Cronica, 2001. – 94 p.

Grăuncioare de lumină: basme zmeieplasma / Ion Hadârcă. – Ch.: Prut Internațional, 2009. – 32 p.

Ionuț cel Nou-Nouț / Ion Hadârcă; il.: Tatiana Cemis. – Ch.: Prut Internațional, 2009. – 32 p.: il.

Povestea Cerbului Divin / Ion Hadârcă; il.: Alexandru Macovei. – Ch.: Cartea Moldovei, 2000. – 16 p.: il.

Referințe critice

Ion Hadârcă: biobibliogr. / Bibl. Mun. „B. P. Hasdeu”; Bibl. Publ. „Onisifor Ghibu”; alcăt.: I. Chirvas-Gorobeț. – Ch.: Litera, 1999. – 112 p.

Banțoș, Ana. „Stranie intrare în sonet” // Banțoș, Ana. Recuperarea autenticului. – Ch., 2006. – P. 198 – 200.

Busuioc, Nicolae. Ion Hadârcă. Poezie și existență // Busuioc, Nicolae. Cetatea gânditoare. – Iași, 2005. – P. 49 – 50.

Cimpoi, Mihai. Generația „ochiului al treilea” (reabilitarea esteticului) // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu. – Ch., 2003. – P. 349 – 350.

Ciocanu, Ion. Atitudine și mesaj în publicistica lui Ion Hadârcă // Hadârcă, Ion. Arena de iluzii: (interviuri, discursuri, eseuri). – Ch., 2000. – P. 12 – 23.

Dolgan, Mihail. Sensibilitate modernă și rafinament liric // Orientări artistice și stilistice în literatura contemporană. Vol. 1. – Ch., 2003. – P. 268 – 275.

Ion Hadârcă // Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. – București; Ch., 2005. – P. 391 – 400.

Ion Hadârcă // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”; alcăt.: M. Harea, E. Cugut. – Ch., 2004. – P. 202 – 206.

Referințe

Ion Hadârcă a adoptat postura de poet-copil ce privește în lume nu atât prin copilăria maturului, cât prin maturitatea copilului, încercat deja de asprimile timpului și secolului. De aceea hamletizează în sens modern: „A fi în timp aceasta-i întrebarea”.

Mihai Cimpoi

Sobru și sugestiv, lucid și concentrat (după principiul: nimic în plus), versul lui Ion Hadârcă evită descriptivismul... El se orientează spre esențe și idei, pe care le vrea bine sculptate în imagini revelatoare.

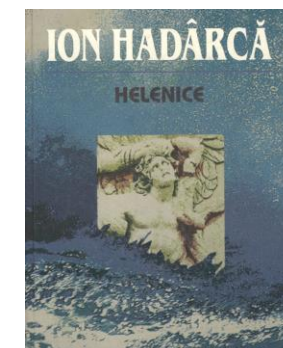
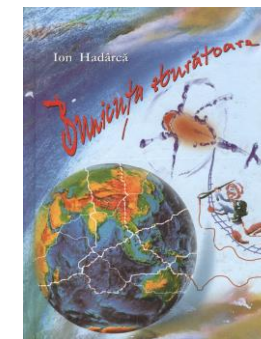
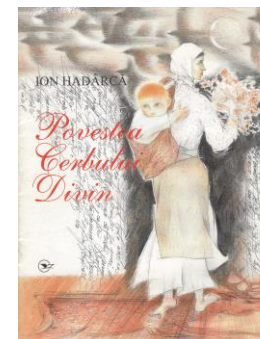
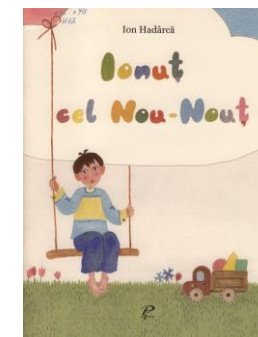
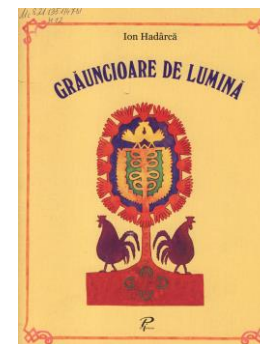
Mihail Dolgan

Producția lirică de ultimă oră a lui Ion Hadârcă are o dicțiune contemporană, un limbaj mult evoluat, și se înscrie cu toată forța în expresia paradigmatică a poeziei moderne.

Arcadie Suceveanu

Când spun Ion Hadârcă, zic: nasc și la Basarabia Poeți! Când spun Ion Hadârcă, deja rostesc un vers în limba română! Când spun Ion Hadârcă, mă gândesc, spontan, că mi-ar plăcea să tragem împreună clopotele, să sunăm colocvial talanga Junimii de la Casa Pogor...

Lucian Vasiliu

*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban*